

Finansdepartementet**Uppdrag till Statskontoret att analysera och föreslå
regelförenklingar och försöksverksamheter för ökad effektivitet i
kommunal verksamhet****Regeringens beslut**

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att ta emot, analysera och bedöma förslag till ändringar av lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd samt försöksverksamheter från berörda aktörer. Syftet med arbetet ska vara att lämna vidare utvalda förslag till regeringen som, baserat på myndighetens analys och bedömning, kan undanröja hinder för effektiv kommunal verksamhet.

Statskontoret ska

- ta emot, analysera och bedöma förslag på ändringar av lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd samt försöksverksamheter från kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra berörda aktörer,
- lämna nödvändiga författningsförslag,
- etablera en tidig och löpande kontakt med Kommittén accelerationskontor för att underlätta industrins omställning (KN 2024:05) i syfte att inhämta kunskap om utmaningar som kan uppstå för den kommunala sektorn i samband med stora industrietableringar och samhälls-omvandlingar,
- bedöma hur de inlämnade förslagen påverkar effektiviteten i kommuner och regioner,
- bedöma de inlämnade förslagen utifrån olika relevanta perspektiv enligt Ekonomistyrningsverkets vägledning för konsekvensutredningar samt internationella åtaganden,

- beräkna de budgetära konsekvenserna för staten av de utvalda förslag som lämnas till Regeringskansliet (Finansdepartementet), och
- föreslå metod och form för utvärdering av de föreslagna försöksverksamheter som lämnas till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Förslagen ska syfta till att förbättra effektiviteten i kommunal verksamhet, och får både avse regler som enbart hanteras i kommunsektorn och regler som innebär samverkan mellan aktörer från olika sektorer.

Statskontoret ska prioritera inlämnade förslag som syftar till att öka effektiviteten i kommunsektorn, t.ex. genom att minska den administrativa bördan, och inlämnade förslag som kan underlätta och påskynda de insatser som krävs på olika kommunala verksamhetsområden för att genomföra större samhällsomvandlingar. Statskontoret ska särskilt prioritera inlämnade förslag som myndigheten bedömer kan ge stor effektivitetsförbättring i kommunsektorn, men som innebär mindre komplicerade ändringar i lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd. Statskontoret får vid behov avgränsa genomförandet av uppdraget t.ex. beträffande omfattningen av antalet förslag. Avgränsningarna och grunderna för urval ska motiveras med utgångspunkt i detta uppdrag.

Myndighetens analys och förslag på ändringar av lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd samt förslag på försöksverksamheter ska ske med beaktande av EU-rätten.

Statskontoret ska när uppdraget utförs inhämta information och synpunkter från berörda statliga myndigheter och andra relevanta aktörer.

Statskontoret ska löpande och i separata rapporter till Regeringskansliet (Finansdepartementet) lämna utvalda förslag på ändringar av lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd samt försöksverksamheter med tillhörande konsekvensbeskrivningar.

Myndigheten ska senast den 31 december 2026 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Statskontoret får för uppdraget under 2025 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:5 Bidrag för stärkt effektivitet i kommunsektorn, anslagsposten 3 Stöd för försöksverksamhet i

kommuner och regioner. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 juni 2025. I budgetpropositionen för 2025 beräknades 3 000 000 kronor avsättas för 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 januari 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Bakgrund

Produktivitetskommissionen (Fi 2023:03), som har i uppdrag att ta fram förslag för att stärka produktiviteten i privat och offentlig sektor, överlämnade i april 2024 delbetänkandet Goda möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2024:29). Kommissionen konstaterar i sitt delbetänkande att det finns en relativt stor variation i uppmätt effektivitet i kommunsektorn. En del av den ineffektivitet som kommissionen ser kan sannolikt kopplas till statliga regelverk och krav. Enligt kommissionen bör statliga regelförändringar i högre grad testas på kommunal nivå, t.ex. genom att testa dem på vissa geografiska platser och utvärdera dem. Minskad regelbörda och ökad kvalitet i regelgivningen är även av betydelse för produktiviteten i offentlig sektor.

Försöksverksamhetskommittén (Fi 2021:09) bedömde i sitt betänkande Förändring genom försök – försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94) att det finns behov av stöd till kommunsektorn för att bedriva försöksverksamhet.

Utjämningskommittén 2022 (Fi 2022:03) bedömde i sitt betänkande Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50) att det kan finnas skäl för staten att genom olika åtgärder underlätta kommunernas och regionernas arbete med att effektivisera den kommunala verksamheten.

I Sverige sker flera omfattande företagsetableringar och företagsexpansioner som realiserar i en mycket snabb takt och med lång tidshorisont. Samtidigt pågår, i anslutning till dessa, en omfattande samhällsomvandling där det ställs nya krav inom många områden. Bland annat behöver infrastruktur, bostäder, utbildningsmöjligheter samt tillgång till kultur och service komma på plats snabbt. Utvecklingen utmanar därför befintliga strukturer och regelverk, t.ex. hur tillgångar värderas och aktiveras i den kommunala

redovisningen. Berörda aktörer gör redan stora insatser men det kan finnas regler som hindrar den utveckling som behövs.

Regeringen har bl.a. tillsatt en kommitté i form av ett accelerationskontor för att underlätta industrins omställning (dir. 2024:57) samt beslutat en strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län (KN2024/01434). Regeringen anför i såväl strategin som i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.7.3) att den avser att se över hur försöksverksamhet i den offentliga sektorn bl.a. kan bidra till samhällsomvandlingen i norra Sverige, framför allt när det gäller enklare regler för bostadsbyggande.

På regeringens vägnar

Erik Slottner

Andreas Hermansson

Kopia till

Ekonomistyrningsverket
Tillväxtverket
Dalslandssamverkan
Region 10
Småkom
Sveriges Kommuner och Regioner